

Ympäristöministeriö

kirjaamo@ym.fi

MTK-Pohjois-Karjalan lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaavoitus- ja rakentamislaki, VN/279/2018

Viljelijän ja metsänomistajan kannalta KRL uudistus ei voi enää lisätä epävarmuutta metsän arvon suhteen. Viherryttämialueet ja muut erilaisten lainsäädännön reuna-alueilla ulkopuolella sijaitsevat suositukset eivät saa romahduttaa tilojen vakuusarvoja.

Pohjois-Karjalassa ja Järvi-Suomessa yleisesti suuri osa maatilojen vakuusarvosta on metsäomaisuuden varassa. Jos osakin metsistä jää harmaalle alueelle kaavoituksen tai lainsäädännön suhteen, se vähennetään suoraan tilan vakuusarvosta pankkien laskelmissa. Tämä vaikeuttaa ja monesti tekee mahdottomaksi tuotannollisten investointien tekemisen tiloilla, kun jo tällä hetkellä pankkien suhtautuminen uusiin investointeihin alueella on HYVIN VAROVAISTA.

Mikäli joitain alueita halutaan jättää, taloudellisen käytön ulkopuolelle yhteisellä päätöksellä, pitää se myös yhteisistä varoista kustantaa oikeudenmukaiseen hintaan!

Kun uutta lakikokonaisuutta rakennetaan pitää huolehtia, että se on selkeä ja yksiselitteinen. Omaisuuden suoja kuuluu Suomessa perustuslaillisiin oikeuksiin ja kunkin lain valmistelussa pitää huolehtia, ettei perustuslakia rikota.

Kaavoituksen pitää nyt ja jatkossa pitäytyä säädettyjen lakien määrittelemissä raameissa, eikä sen kautta metsiin saa enää muodostua lisää "harmaita alueita", jotka eivät ole oikeutettuja minkäänlaisiin korvauksiin ja samalla taloudellinen toiminta estetään kokonaan tai epämääräiseksi ajaksi.

Lopputuloksena epämääräisestä lainsäädännöstä ja sen tulkinnasta on, että yksityinen pienmetsän omistus Suomessa tulee liian riskialttiiksi ja metsien omistus valuu isojen kansainvälisten sijoitusrahastojen käsiin. Tämä on tuskin se mitä suomalaiset pääosin haluavat kansallisomaisuudelle tapahtuvan.

Metsien kaavoittaminen voidaan sallia vain sellaisissa tilanteissa, joissa maankäyttöluokka muuttuu toisenlaiseksi. Kaavoitus ei voi muuttua uudeksi ympäristöpolitiikan välineeksi, joka sosialisoi metsiä ilman korvausveloitetta.

Maisematyöluvat ovat hyvä esimerkki häilyvästä käytännöstä lain tulkinnassa. Niille pitää saada yhtenäinen käytäntö koko Suomeen ja mikäli hakkuita ei maisema syistä sallita pitää siitä seurata korvaus- tai lunastusvelvollisuus valtiolle tai valituksen tehneille tahoille.

Viherrakennesääntely kaikissa maakunnissa pakollisena ei palvele tarkoitustaan. Se on paikallaan kaupunkimaisen rakentamisen alueilla, mutta sitä ei pidä ulottaa maa- ja metsätalousalueille, joilla nämä tavoitteet on jo saavutettu.

Kansainväliset ilmastotavoitteet eivät kuulu myöskään kaavoituksen toimialaan metsien ja maatalouden osalta. Hiilikaupasta ja metsien ja maaperän käytöstä hiilen sitomiseen varastointiin sovitaan toisissa pöydissä, joissa myös määritellään näistä saatavat korvaukset.

Tuulivoiman rakentamisessa pitää sähkönsiirtolinjat sisällyttää osaksi investointikokonaisuutta ja sitä kautta turvata myös linjojen alle jäävien maa-alueiden oikeudenmukainen korvaustaso.

Maaomistajien mukaan ottaminen kaavoitusta suunniteltaessa on tärkeää ja kuuluu osaksi hyvää hallintotapaa. Tiedon kulkua kaavoitusprosessin erivaiheissa on tarvetta lisätä tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi.

ELY-keskusten rooli tulee säilyttää nykyisenlaisena. Sillä ei voi olla kaksoisroolia ympäristön edunvaalijana ja elinkeinojen ja liikenteen kehittämistä kaavoituksella valvovana viranomaisena.

Suuri heikkous niin tässä lakiluonnoksessa luonnoksessa on vaikutustenarviointi, jota ei juurikaan ole tehty. Tällä on suuri vaikutus maaseudun elinkeinotoimintaan, jonka varaan sekä kotimainen ruokaketju ja huoltovarmuus pitkälti perustuu.

Esitys uudeksi lainsäädännöksi on kokonaisuudessaan sekava, maanomistajan asemaa heikentävä ja suhde muuhun lainsäädäntöön epämääräinen ja epälooginen. Päälimmäiseksi jää kuva, että uudella lailla on suurempana tarkoituksena toimia ympäristöpolitiikan välineenä kuin ohjata maankäyttöä. Kaava on kuitenkin juridinen väline, jonka täytyy olla selkeä, oikeudenmukainen ja oikeassa suhteessa muuhun lainsäädäntöön. Nyt laki näyttäytyy enempi poliittisena kuin juridisena asiakirjana ja poliittiset julistukset kuuluvat puoluepolitiikkaan, eivät kansalaisiin vaikuttavaan lainsäädäntöön.

Joensuussa 7.12.2021

MTK-Pohjois-Karjala

Jari Rouvinen

Toiminnanjohtaja